Propozycja finansowania przechowywania zabytków archeologicznych

będących depozytami Skarbu Państwa

Ochrona zasobów dziedzictwa archeologicznego jest integralną częścią działalności merytorycznej większości muzeów w Polsce. Zbiory archeologiczne są albo ich własnością, albo zostały przyjęte w depozyt. Olbrzymia liczba przedinwestycyjnych badań wykopaliskowych zaowocowała pozyskaniem niezliczonej ilości zabytków archeologicznych. Znacząca ich część zdeponowana jest w specjalistycznych magazynach muzeów i objęta profesjonalnym nadzorem. Jednak ograniczona pojemność powierzchni magazynowej tych instytucji oraz, co należy szczególnie podkreślić, duże koszty przechowywania masowego materiału archeologicznego, są coraz częściej przyczyną odmowy przez muzea przyjmowania kolejnych depozytów. Lukę tę zaczęły wypełniać prywatne firmy archeologiczne. Wiemy jednak, że zdeponowane zabytki archeologiczne nie zawsze są w należyty sposób przechowywane i konserwowane. Skala tego zjawiska nie jest znana.

Gromadzone w ostatnich latach przez Narodowy Instytut Muzealnictwa i Ochrony Zabytków dane o zasobach i stanie zachowania zbiorów w muzeach polskich pozwalają wyrażać nadzieję, że instytucja ta byłaby najbardziej odpowiednią do zebrania i pełnej analizy informacji o zasobie i kondycji zabytków archeologicznych, które zdeponowane zostały w różnych miejscach.

Nie bez znaczenia w procesie należytego przechowywania pozyskanego zasobu archeologicznego są kwestie finansowe. Koszty przechowywania ponosi instytucja, która wyraziła zgodę na ich przyjęcie. Zazwyczaj jest to placówka samorządowa nie otrzymująca dodatkowych subwencji na zabezpieczenie zwiększającej się puli zabytków, będących własnością skarbu państwa. Ze względu na ponoszone koszty utrzymania infrastruktury magazynowej (lub jej brak) instytucje te coraz częściej odmawiają zgody na przyjęcie depozytów.

Deklarując wolę działania, w oparciu o nakreśloną sytuacje zwracamy się z prośba o zainicjowanie działań, których efektem byłoby spowodowanie kompleksowej zmiany w opiece nad pozyskanym zasobem archeologicznym, który jest własnością skarbu państwa, a przechowywany jest w instytucjach muzealnych.

Narodowy Instytut Muzealnictwa i Ochrony Zabytków mógłby zająć się koordynacją wyżej wymienionej pomocy finansowej dla instytucji, które spełniają podstawowe wymogi w zakresie przechowywania i udostępniania zbiorów archeologicznych do opracowań naukowych i celów wystawienniczych. Forma pomocy mogłaby być przekazywana wybranym jednostkom w wysokości uzależnionej od ilości przechowywanych w depozycie materiałów w formie subwencji lub dotacji.

DYREKTOR MUZEUM

mgr Leszek Denarczyk

M U Z E U M
ARCHEOLOGICZNO-HISTORYCZNE
w Głogowie
ul. Brama Brzostowska 1 ; 67-200 Głogów
tel. 76-834-10-81, 76-835-30-38, fax 76-833-30-38
NIP 693-13-65-936 ; REGON 000651000

DYREKTOR
Muzeum Archeologicznego w Krakowie

Dr Jacek Górski

MUZEUM ARCHEOLOGICZNE
w Krakowie
31-002 Kraków, ul. Senacka 3
tel./fax (012) 422-77-61
centr. 422-75-60, 422-71-00

Głogów, 19.08.2015

Muzeum Archeologiczno-Historyczne
w Głogowie
ul. Brama Brzostowska 1
67-200 Głogów

Dyrektor Jacek Górski
ul. Senacka 3
31-002 Kraków

Szanowny Panie Dyrektorze, Drogi Jacku,

Proponuję, żeby zastanowić się nad sformułowaniem kilku pytań dotyczących naszego zadania określonego przez Radę.

Po pierwsze: Ministerstwo powinno określić kto ponosi koszty przechowywania ruchomych zabytków archeologicznych będących w depozycie oraz czy te jednostki organizacyjne będące w muzeach mają je traktować jak muzealia?

Po drugie: Kto ma ponosić koszty konserwacji przechowywanych zabytków skoro formalnie dysponentem ich są WKZ?

Po trzecie: Czy wyceniać zabytki archeologiczne będące w depozycie i kto ma to czynić? Muzeum czy też WKZ sprawujący nadzór właścicielski?

Po czwarte: ( a dotyczy to również zbiorów własnych Muzeum) Czy zabytki wyceniać szacunkowo, zarówno wydzielone jak i masowe i czym się kierować w przypadku szacowania?
Czy też wyceniać przy pomocy rzeczoznawców? I czy istnieje jakaś metoda wyceny, skoro zabytki archeologiczne nie podlegają obrotowi handlowemu?

Po piąte: Wreszcie należałoby określić jaka dokumentacja powinna towarzyszyć zabytkom przekazywanym w depozyt ( kopie inwentarzy polowych, dokumentacji polowej, rysunkowej i fotograficznej, karty ewidencyjne zabytków wydzielonych)?

Mam nadzieję, że to co napisałem będzie zaczynem wniosku, który przekażemy Pani Minister na posiedzeniu Rady w Opolu. Liczę na Twoją i Marka Rubnikowicza aktywność w uzupełnieniu ewentualnego katalogu pytań i sformułowania wniosku.

Pozdrawiam, Leszek Lenarczyk

P.S. Nadal nie mam odpowiedzi z Ministerstwa, kto powinien wyceniać zabytki archeologiczne przechowywane w depozycie, a wiem, że będę miał na początku 2016 roku audyt wewnętrzny Urzędu Miasta w Głogowie w tym zakresie.